

Психолого-педагогічний семінар
«Створення ситуації успіху як складової успішного уроку»

Мета семінару- тренінгу:

- сприяти формуванню в педагогів потреби використовувати в роботі принцип «успіх створює успіх»;
- формування комунікативної, соціальної компетентності;
- навчитися розвивати дружній, творчий, працездатний настрій в учасників освітнього процесу на уроці.

К. Д. Ушинський стверджував, що дитина, яка не відчула радості від подолання труднощів, не відчула смаку перемоги, втрачає інтерес до навчання. Якщо у дитини зникає віра у власні сили, якщо їй не дали відчувати радості від свого успіху, ніякі педагогічні прийоми та хитрощі не повернуть знову інтересу до пізнання.

Що ж таке успіх і для чого він потрібен на уроці?

Успіх - поняття багатогранне. За визначенням психологів, це емоції від радості, задоволення, пов'язаних з подоланням складної задачі. Тут дещо є схожість з почуттям ейфорії.

З точки зору педагогіки, успіх - це моделювання певної ситуації, коли дається можливість досягти значних результатів як для окремого учня, так і для усього колективу.

А насамперед, ситуація успіху — це суб'єктивне переживання людиною особистісних досягнень у житті. Тут маємо на увазі не продукцію масштабу світової культури, а конкретні досягнення особистості, які щодня здійснюються на уроці.

1. Перша обов'язкова умова — атмосфера доброзичливості в класі впродовж усього уроку. (Складові доброзичливості: усмішка, добрий погляд, увага одне до одного, інтерес до кожного, привітність, м'які жести.)

2. Друга умова — «авансування» дітей перед тим, як вони розпочнуть виконувати завдання. Авансувати успіх означає повідомити про позитивні результати до того, як їх буде отримано. Ця операція збільшує міру впевненості в собі дитини, підвищує її активність і свободу. (Прийом персональної винятковості; підставою є будь-яке достоїнство школяра, що відповідає пропонованому виду діяльності: фізична сила, чіткість мислення, оригінальність сприйняття, гарна пам'ять, кмітливість тощо.)

3. Ключовий момент — висока мотивація пропонованих дій: «В ім'я чого? Заради чого? Навіщо?» Мотив — найсильніший механізм.

4. Реальна допомога в просуванні до успіху — прихована інструкція діяльності, що надається суб'єкту для ініціювання розумового образу майбутньої діяльності та шляху її здійснення.

5. Нетривалий експресивний вплив — педагогічне навіювання, зібране в яскравий фокус («До справи! Розпочинаймо!»).

6. Педагогічна підтримка в процесі виконання роботи (короткі репліки або мімічні жести).

7. Оцінювання: оцінку не визначають загалом, не подають «згори», вона розставляє акценти на деталях виконаної роботи.

Переживання емоцій, пов'язаних з успіхом, дає можливість учням:

- підвищити мотивацію навчання, розвинути пізнавальний інтерес;
- стимулювати працездатність;
- коригувати негативні особистісні особливості: тривожність, невпевненість, низьку самооцінку;
- розвинути позитивні особистісні якості: ініціативність, активність, креативність;
- підтримувати у колективі благосприятливий емоційний настрій.

Таким чином, одна з основних задач вчителя - створення ситуації успіху.

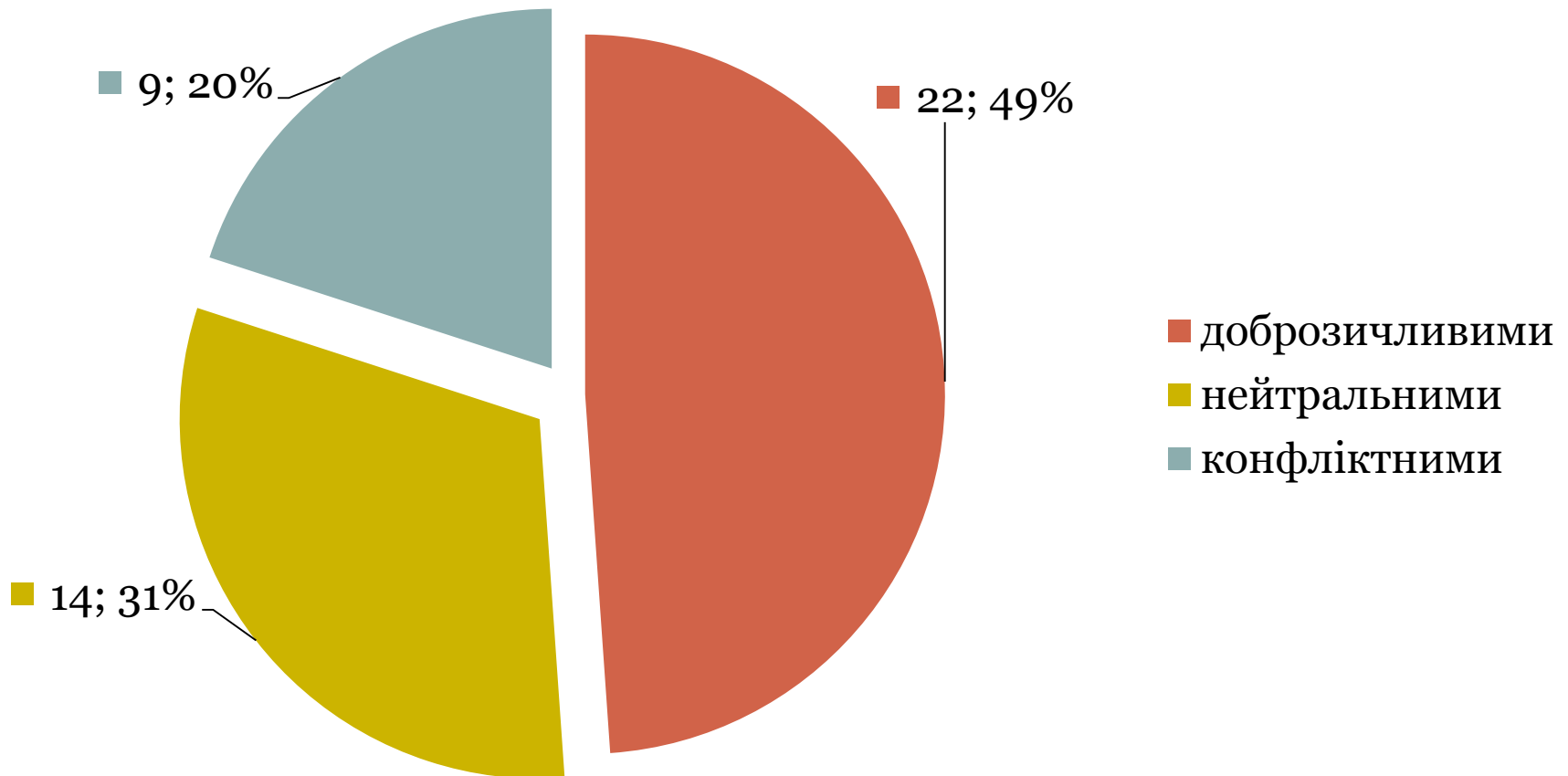
На сучасному етапі методика пропонує багато дуже цікавих активних, інтерактивних, інноваційних, нестандартних форм роботи, різноманітних вправ. Для активізації розумової діяльності учнів важливе гармонійне поєднання звичних, традиційних форм з інноваційними. Корисне все, що примусить дитину «зрозуміти → запам'ятати → засвоїти → принести до власної ціннісної системи → досягти успіху». А тому важливо вчителю організовувати навчальний процес творчо, так, щоб будь-яка робота була спрямована на формування якихось важливих рис, умінь, навичок, розвиток особистості.

Психолого-педагогічний семінар
«Створення ситуації успіху як складової успішного уроку»

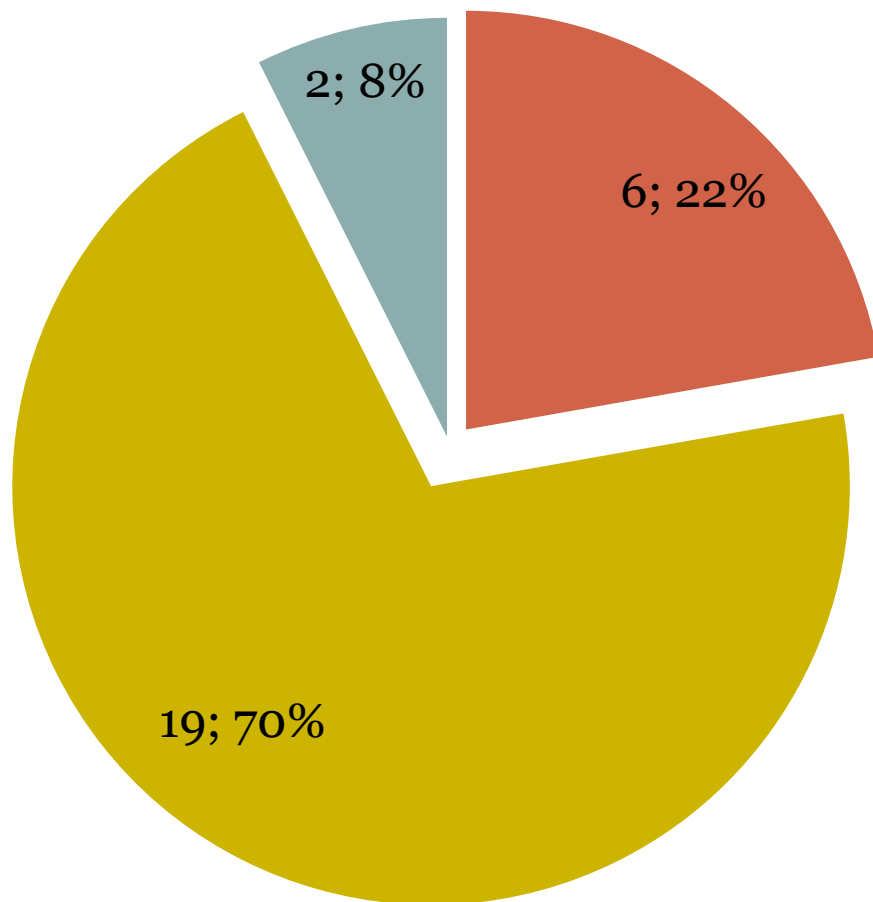

*Результати анкетування
учнів
(31 відповіли на запитання)*

1. Взаємини з учителями учні вважають:

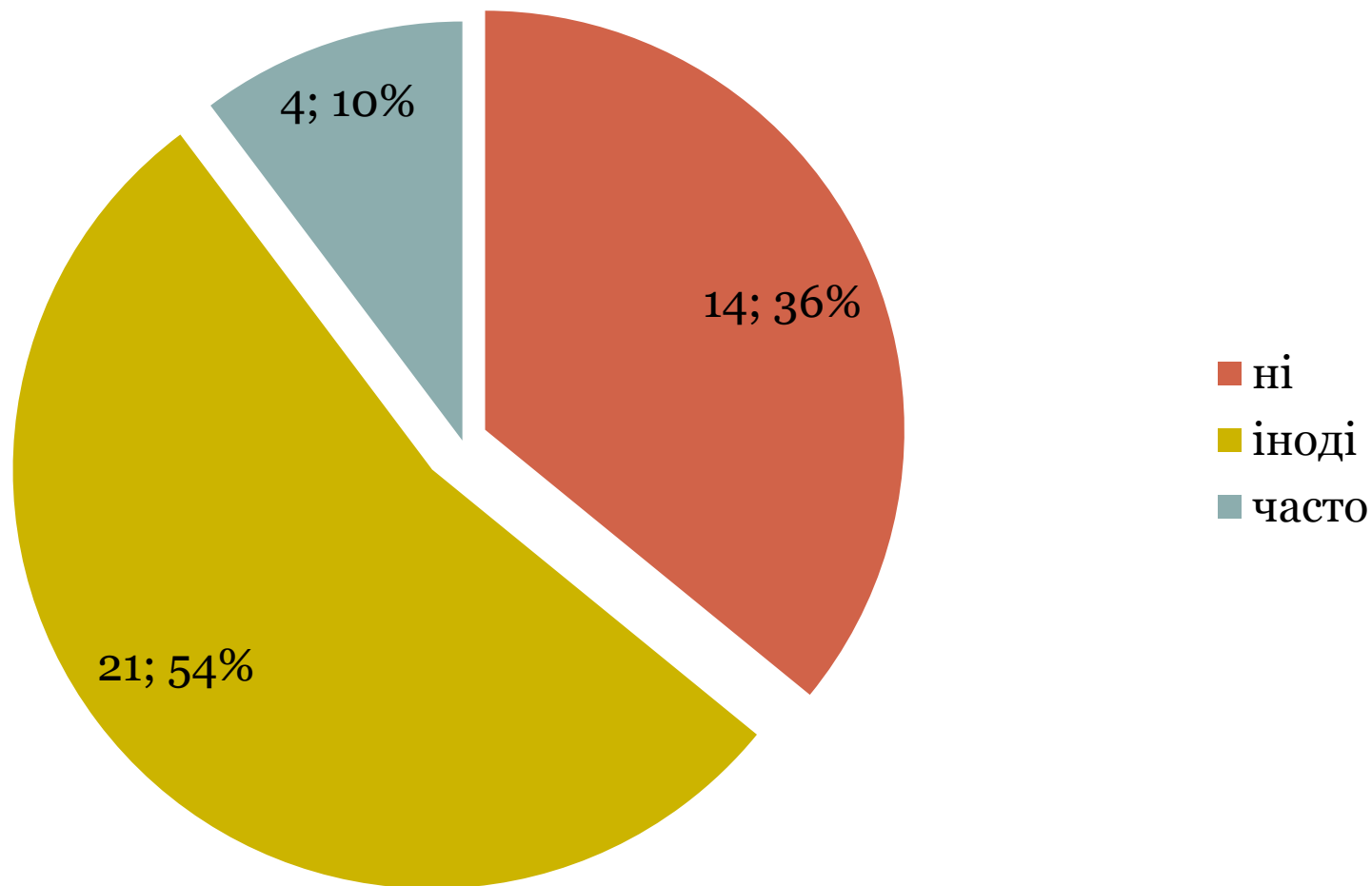

2. Учитель для учнів:

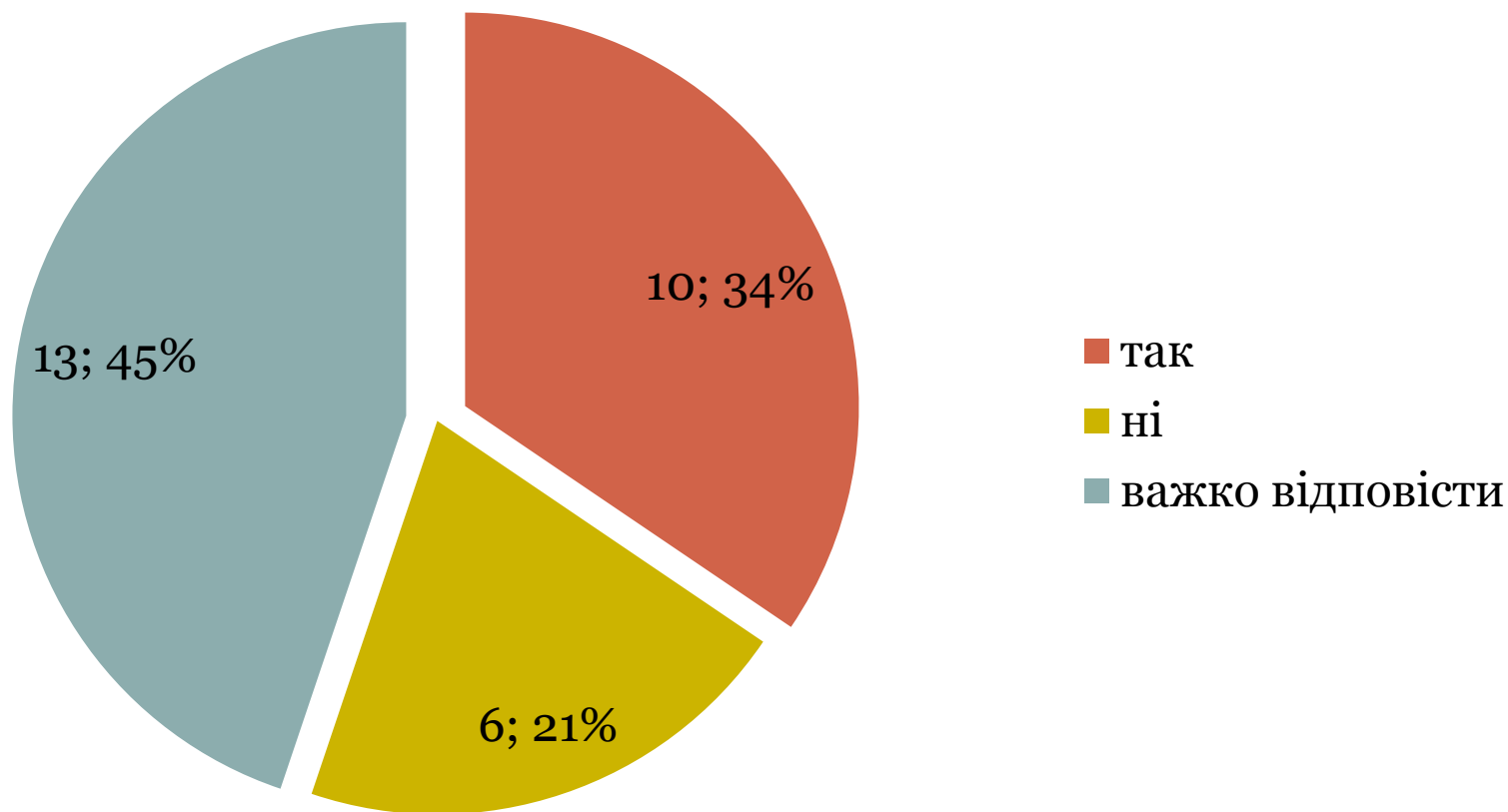

- добрим наставником
- людиною, для якої головне - провести урок
- настирливим напучувачем

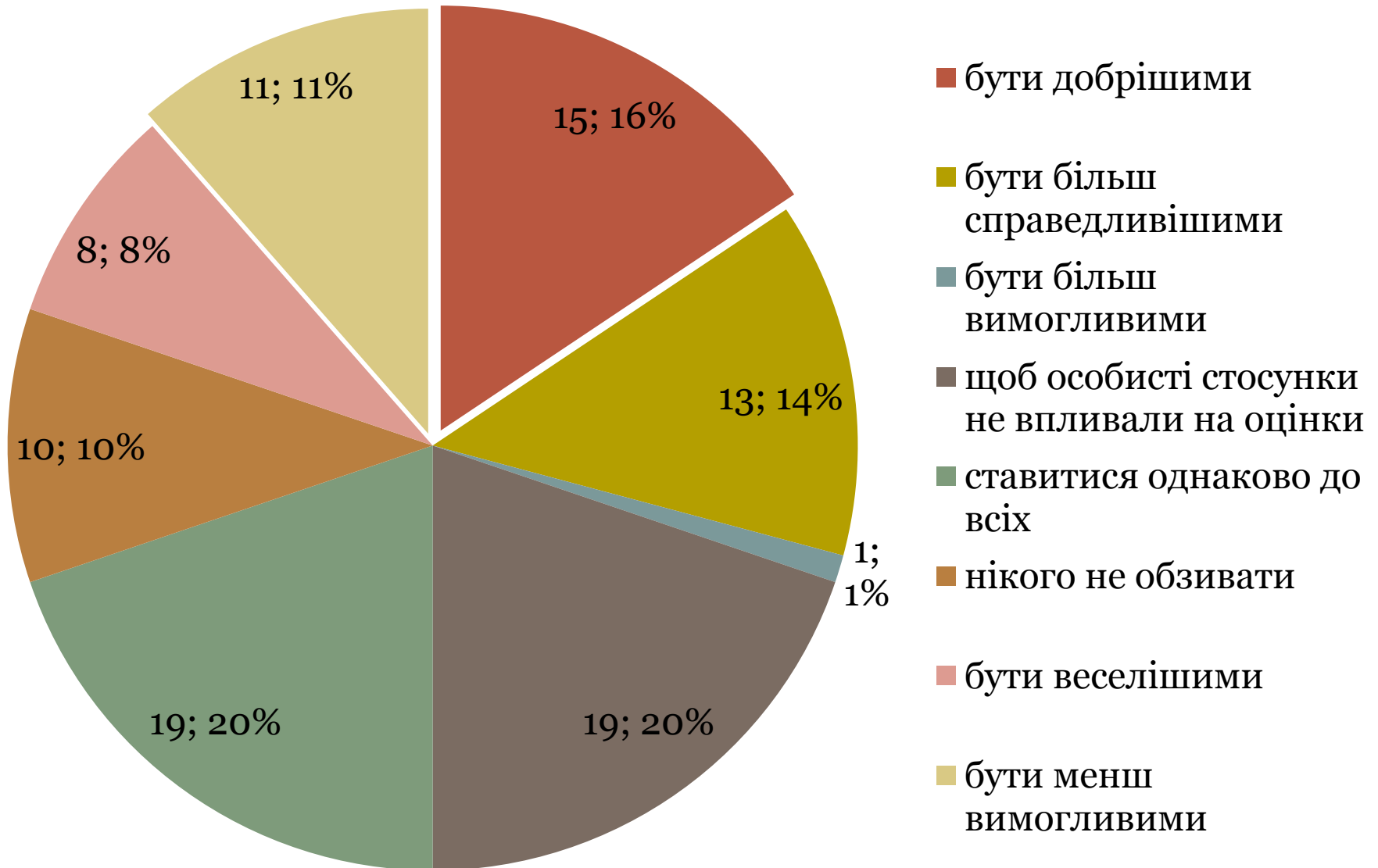
3. Учителі бувають несправедливими щодо учнів

4. Бачать в учнях особистість

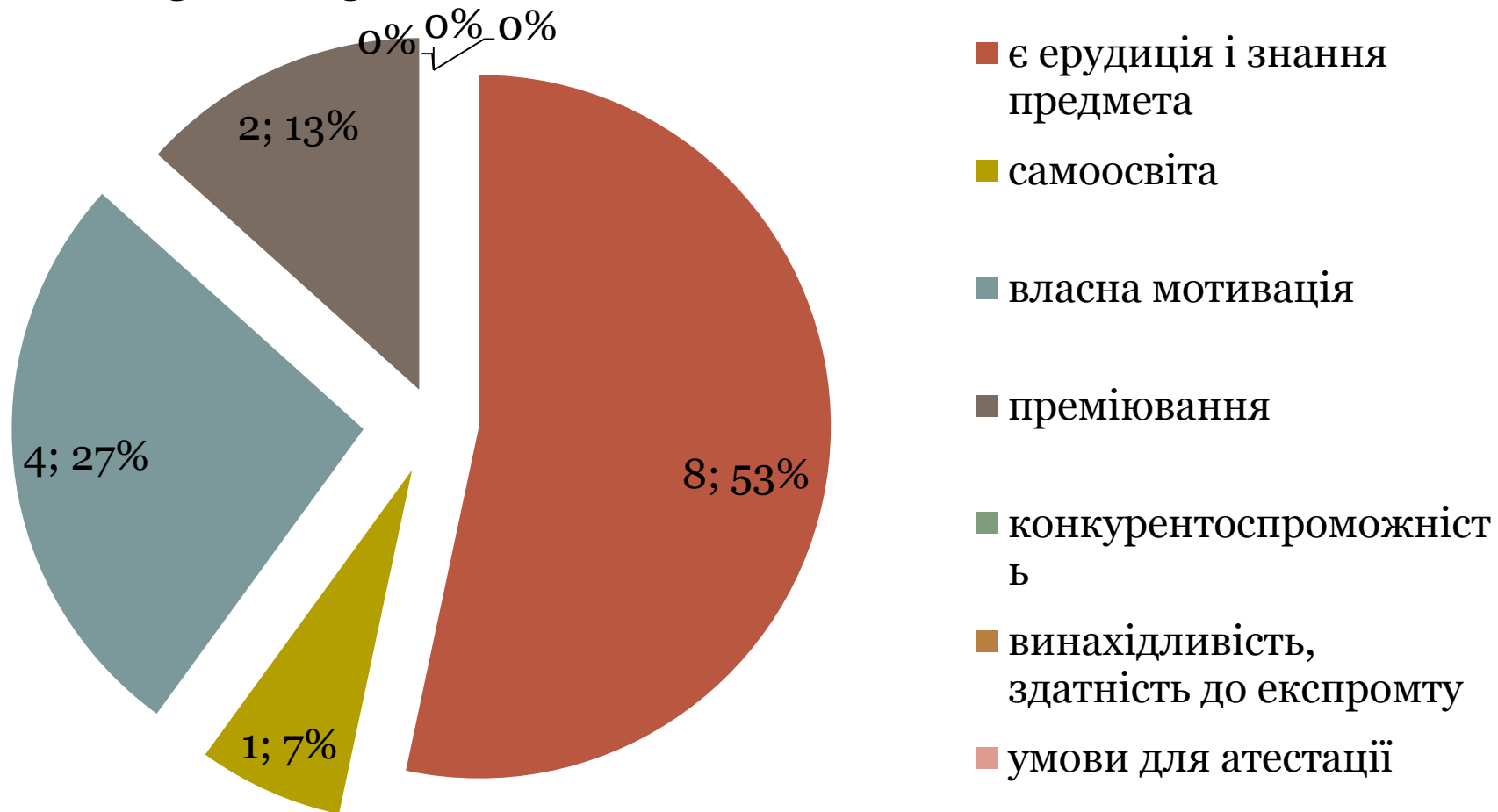

5. Хотіли б побажати вчителям:

Результати анкетування Педагогові (15 відповіли на запитання)

Головна умова успішної діяльності педагогів:

Психологічні умови створення ситуації успіху на уроці

- **Створення ситуації успіху на мотиваційному рівні**

Дослідження психологів показали, що рівень засвоєння дитиною знань безпосередньо залежить від рівня формування та мотивації навчання. Нам всім відома теза про те, що робота вчителя на уроці без мотивації учнів і їх особистісних обставин – рівноцінна роботі в порожньому кабінеті. Таким чином, перед кожним вчителем стоїть завдання формування установки в учнів на успішне виконання завдання, на почуття співтворчості і причетності до дії, подолання труднощів, які можуть виникнути на шляху або в процесі дії. Інакше кажучи, вчитель зобов'язаний формувати мотив досягнень учня.

Вчитель може запропонувати різні мотиви досягнення:

- бажання самостійно вирішувати цікаві завдання,
- завоювати авторитет у своїх товаришів,
- стати лідером,
- розглядати свою діяльність з точки зору її корисності для себе в майбутньому і корисності іншим людям,
- установити нові контакти з тими, хто з легкістю вирішує подібні завдання.
- На етапі мотивації навчальної діяльності учитель, спираючись на емоційну пам'ять учнів, організовує ситуації з метою актуалізації або нейтралізації емоцій для подальшої діяльності. Саме цей етап називають психологічним.

Тут корисним буде використання психолого-педагогічних прийомів:

Психолого-педагогічні прийоми, які сприяють створенню ситуації успіху на мотиваційному етапі навчальної діяльності

1. Ефект Розенталя, або „Ефект навіювання”:

„Ти це можеш”, „Тобі це вдається” тощо.

Якщо педагог буде переконувати учнів у реальності успіху, то успіх прийде. Англійський учений Стоуенс довів, що учні, яких заохочували, досягли значно більших успіхів, ніж ті, кого ніяк не заохочували.

• 2. Прийом „Емоційне прогладжування” –

констатація будь-якого факту успіху, прищеплювання дитині віри в себе, відкритість учителя для довіри і співчуття.

- **3. Прийом „Анонсування”** – репетиція майбутньої дії, яка створює психологічний настрій на успіх перед класом. Це можуть бути додаткові індивідуальні заняття з окремими учнями. Добре заздалегідь оголосити приклади запитань самостійної роботи чи назвати прізвища учнів, яких не передбачається опитувати на наступному уроці (або навпаки), можна провести пробну контрольну роботу тощо.

Психолого-педагогічні прийоми, які сприяють створенню ситуації успіху на організаційному етапі навчальної діяльності:

1. Прийом „Даю шанс” – це заздалегідь підготовлена педагогом ситуація, в якій учень отримує можливість зненацька для себе розкрити свої можливості.

2. Прийом „Емоційний сплеск”

корисний дітям, які емоційно реагують на похвалу і критику. Завдання вчителя – у кожного учня вивільнити енергію, ініційовану теплим словом підтримки вчителя.

3. Прийом „Рушай за нами”.

Алгоритм цього прийому такий:

- діагностика інтелектуального фону колективу;
- вибір інтелектуального спонсора;
- фіксація результату та його оцінка.

Наприкінці цей прийом реалізується за допомогою окремих учнів, які „ведуть” за собою невстигаючих.

4. Прийом „Навіювання”

побудований на точному розрахунку, в якому головне – вибір гносеоносія, тобто джерела інтелектуального збудження.

Алгоритм прийому такий:

- реалізована або несподівана радість учня;
- підтримка педагога;
- „збудження” окремих членів колективу (наприклад, створення ситуації змагальності);
- поява нових стимулів для саморозвитку кожного.

5. Прийом „Еврика”.

Створюються умови, за яких дитина, виконуючи навчальне завдання, несподівано відкриває в собі невідомі досі здібності. Завдання вчителя – помітити це глибоко особисте відкриття, всіляко підтримати дитину, поставити нову мету і надихнути на її досягнення. Допомога вчителя у створенні ситуації відкриття має бути ненав`язливою, прихованою.

6. Прийом „Навмисна помилка”. Можна застосувати з урахуванням віку і знань учнів на відомому матеріалі, що використовується як опорні знання.

Створюючи ситуації успіху на етапі організації навчальної діяльності, слід пам'ятати про два основні правила:

- формування свідомого ставлення до результату навчальної діяльності має слугувати перетворенню результату на мотив для нової пізнавальної діяльності;
- у кожної дитини є задатки, які можуть розвинути у здібності.

Успіх створює сильний додатковий імпульс до активної роботи, сприяє становленню гідності учня. Це засада позитивного ставлення до навчання, школи, науки, праці як такої. Отже, ситуація успіху стає фактором розвитку особистості школяра. Ситуація успіху — суб'єктивна та індивідуальна. Її переживає як учень слабкої успішності, так і учень високої продуктивної діяльності, як мудрий, досвідчений педагог, так і молодий фахівець

The image features a background of vibrant blue flowers in the upper half and bright yellow flowers in the lower half. Overlaid on the blue flowers is the text "Дякуємо за увагу! 😊" in a yellow, stylized font. The text is arranged in two lines: "Дякуємо за" on the top line and "увагу! 😊" on the bottom line. The smiley face emoji is positioned to the right of the word "увагу!".

Дякуємо за
увагу! 😊